МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ПОДАТКОВОЇ СПРАВИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЄКТ)

на тему «Корпоративна соціальна відповідальність як складова ефективного управління підприємством» за матеріалами ТОВ «Сігнет-Центр»

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
ІІ курсу, групи ЕМУ – 23-1
спеціальності 051 Економіка,
освітня програма «Управління бізнес-процесами на підприємстві» _____ Міщаніна Олександра Михайловича

Науковий керівник _____ Марченко Ольга Іванівна, к.е.н., доцент

Керівник освітньо-професійної програми _____ Піжук Ольга Іванівна, д.е.н., професор

Допущено до захисту за рішенням кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, протокол від 23.12.2024 № 6

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування _____ Слюсарева Л.В., д.е.н., професор

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 1 20.01.2025
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту
(до захисту, на доопрацювання) 14.01.24р. (дата) (підпис)

Результат захисту 84 4 B 05.02.2025
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова ЕК: (підпис) Филюк Г.М.., д.е.н., професор.

Заступник голови ЕК електронний підпис (підпис) Лазебник Л.Л., д.е.н., професор

Члени комісії:
електронний підпис (підпис) Піжук О.І., д.е.н., професор
(підпис) Ткаченко В.В., к.е.н., доцент

Секретар комісії Баланюк Г.Й., провідний фахівець

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
І.Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	**від 0 до 25**	23		Шаф Марченко О.
2.Дотримання вимог щодо оформлення	**від 0 до 5**	4		
3.Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	**від 0 до 5**	5		
4. Рецензент	**від 0 до 5**	5		
5. Передзахист (якість та повнота представленого матеріалу, рішення щодо балів залишається за комісією)	**від 1 до 10**	8		
РАЗОМ БАЛІВ*	**від 0 до 50**	45	Шаф	
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
І.Доповідь	**від 0 до 10**			
2. Роздатковий матеріал	**від 0 до 5**			
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	**від 0 до 25**			Харебшев П. Підпис Пінчук О. Підпис
4. Апробація (участь у конференціях)	**від 0 до 10**			
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	84		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
84	B	4	05.02.25	

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Б	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Харебшев П. Підпис Пінчук О. Підпис

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту,
Кафедра економіки, підприємництва
та бізнес-адміністрування
Спеціальність 051 Економіка
Освітньо-професійна програма
«Управління бізнес-процесами на підприємстві»

Затверджую
Завідувач кафедри _____ Л.В.Слюсарева

Завдання на кваліфікаційну роботу (проєкт)
здобувачу вищої освіти

Міщаніну Олександру Михайловичу

1. Тема випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи
«Корпоративна соціальна відповідальність як складова ефективного управління підприємством»
Затверджена наказом ректора від 6 грудня 2023 р. № 1640
2. Строк здачі закінченої роботи 23 січня 2025 р.
3. Цільова установка: виявлення дієвості корпоративної соціальної відповідальності
Мета роботи: дослідження теоретичних засад та методичних підходів корпоративної соціальної відповідальності в контексті її ролі як важливого елемента ефективного управління підприємством.
Об'єкт дослідження: корпоративна соціальна відповідальність ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР».
Предмет дослідження: методичні, теоретичні та практичні аспекти ведення корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством.
База дослідження: ТОВ "Сігнет-Центр"
4. Вихідні дані до роботи складають звітність підприємства за 2021-2023 рр., інтернет-ресурси, навчальні посібники, монографії та наукові статті в періодичних економічних виданнях.
5. Перелік графічного матеріалу: 7 таблиць, 11 рисунків.
6. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ. 1.1.Сутність, моделі та принципи корпоративної соціальної відповідальності. 1.2. Методичні підходи до оцінювання корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством. РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» 2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» 2.2. Практики КСВ та експерт-оцінка розвитку корпоративної соціальної відповідальності підприємства. РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної)роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактичнс
1.	Вибір теми дипломної роботи, затвердження плану виконання роботи	06.12.2023 р.	06.12.2023 р.
2.	Опрацювання літературних джерел за напрямком дослідження	07.03.2024 р.	07.03.2024 р.
3.	Підготовка теоретичного розділу та подання її керівнику	01.04.2024 р.	01.04.2024 р.
4.	Апробація результатів дослідження теоретичного опрацювання матеріалу (підготовка статті та/або тез доповіді на науковій конференції)	31.05.2024 р.	31.05.2024 р.
5.	Підготовка аналітичного розділу роботи та подання її керівнику	09.09.2024 р.	09.09.2024 р
6.	Підготовка III розділу дипломної роботи та подання її керівнику	29.11.2024 р.	29.11.2024 р
7.	Підготовка 100% дипломної роботи та подання її керівнику	20.12.2024 р.	20.12.2024 р
8.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	26.12.2024 р.	26.12.2024 р
9.	Попередній захист дипломної роботи	23.12.2024 р.	23.12.2024 г
10.	Отримання відгуку керівника дипломної роботи	15.01.2025 р.	15.01.2025
11.	Рецензування дипломної роботи	17.01.2025 р.	17.01.2025
12.	Представлення роботи для перевірки на плагіат	03.01.2025 р.	03.01.2025
13.	Захист дипломної роботи	04-05.02.2025 р.	04-05.02.202

Дата видачі завдання 6 грудня 2023 р.

Керівник випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи _____ Марченко Ольга Іванівна, к.е.н., доцент

Керівник освітньо-професійної програми ел. підпис Піжук Ольга Іванівна, д.е.н., професо

Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти ел. підпис Міщанін Олек Михайлович

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:17:31 19.01.2025

Назва файлу з підписом: Дипломна_робота_проект_Міщанін_О_М.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 2.2 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Дипломна_робота_проект_Міщанін_О_М.docx
Розмір файлу без підпису: 2.3 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МІЩАНІН ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
П.І.Б.: МІЩАНІН ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 3585505795
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 19:17:30 19.01.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000139CAA014974DB05
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:29:05 05.02.2025

Назва файлу з підписом: ПРОТОКОЛ ЕК 05.02.25 ЕМУ.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 25.4 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: ПРОТОКОЛ ЕК 05.02.25 ЕМУ.docx
Розмір файлу без підпису: 21.9 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ЛАЗЕБНИК ЛАРИСА ЛЕОНІДІВНА
П.І.Б.: ЛАЗЕБНИК ЛАРИСА ЛЕОНІДІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2488704847
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 17:29:05 05.02.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000EE561A019A026C05
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 09:17:02 05.02.2025

Назва файлу з підписом: ПРОТОКОЛ ЕК 05.02.25 ЕМУ.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 21.3 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: ПРОТОКОЛ ЕК 05.02.25 ЕМУ.docx
Розмір файлу без підпису: 19.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Піжук Ольга Іванівна
П.І.Б.: Піжук Ольга Іванівна
Країна: Україна
РНОКПП: 2999520140
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 10:16:58 05.02.2025
Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 382367105294AF97040000002DC6830029604603
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00

ЗМІСТ

ВСТУП……..6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ……8
1.1. Сутність, моделі та принципи корпоративної соціальної відповідальності……...……8
1.2. Методичні підходи до оцінювання корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством…….14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР»……..20
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР»…….20
2.2. Практики КСВ та експерт-оцінка розвитку корпоративної соціальної відповідальності підприємства…….26
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ…….…….35
ВИСНОВКИ……...…43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….46
ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сучасного економічного життя питання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу стає все більш актуальним. Впровадження принципів соціальної відповідальності розглядається не тільки як механізм вирішення соціальних проблем і забезпечення соціального захисту працівників, але й як важливий фактор формування конкурентних переваг компаній та підприємств, налагодження довготривалих зв'язків з громадськістю, а також органами центральної та місцевої влади, населенням, навколишнім середовищем, що забезпечує підтримку високого рівня іміджу компанії.

Актуальність даної роботи зумовлена потребою всебічного вивчення сутності та впливу корпоративної соціальної відповідальності на ефективне управління підприємством.

Стан та ступінь розробки даної проблеми в спеціальній літературі. Дослідження проблеми корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством відображено в багатьох наукових здобутках дослідників, серед яких можна назвати: К. Вайс, О. Гогуля, А. Бержанір, Т. Антошко, П. Кругман, Г. Мельничук, Н. Ткаченко, Д. Віндзор , Н. Шмиголь та інші.

Незважаючи на інтенсивний розвиток досліджень у галузі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), досі відсутній єдиний визначений підхід до її сутності. Це створює значні труднощі для розуміння та практичного впровадження принципів КСВ вітчизняними підприємствами.

Мета і завдання дипломної роботи. Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретичних засад та методичних підходів корпоративної соціальної відповідальності в контексті її ролі як важливого елемента ефективного управління підприємством.

Завдання:

- визначити сутнісну характеристику, принципи і корпоративної соціальної відповідальності

- охарактеризувати методичні підходи до оцінювання корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством;
- розглянути загальну характеристику підприємства ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР»;
- проаналізувати практики корпоративної соціальної відповідальності та експерт-оцінка розвитку корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР».
- розглянути шляхи удосконалення управління підприємством ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Об'єкт дослідження: корпоративна соціальна відповідальність ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР».

База дослідження: ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР».

Предмет дослідження - методичні, теоретичні та практичні аспекти ведення корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством.

Методи дослідження. Проводячи аналіз корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР», було застосовано такі методи та прийоми як горизонтальний та вертикальний, порівняльний аналіз, регресійно-кореляційний аналіз, а також методи групування та експертної оцінки, системний підхід. Статистичний аналіз показників надав можливість дослідити становище підприємства у розрізі корпоративної соціальної відповідальності та впливу її на конкурентоспроможність.

Інформаційне забезпечення дипломної роботи складають наукові праці сучасних українських, а також зарубіжних науковців, статті надруковані в фахових періодичних виданнях, фінансові та статистичні дані ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» звіт з корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР», навчальні посібники та підручники, законодавчі та нормативні акти.

РОЗДІЛ 1.
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1. Сутність, моделі та принципи корпоративної соціальної відповідальності

Бачення корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) підтримується на глобальному рівні та з 1999 року являється одним з важливих пріоритетів Європейського Союзу. Європейська Комісія у липні 2001 року опублікувала Зелену книгу КВС.

Корпоративна соціальні відповідальність с кожним роком стає більш вагомим фактором формування якісної політики та менеджменту провідних підприємств.

Першим, хто почав дослідження термінології КСВ став А. Керолл. Він дослідив зміну поняття «КВС» у розрізі десятиліть:

- 50-ті роки XX століття – початок застосування терміну соціальної відповідальності;
- 60-ті роки – ера змістовного поглиблення у вивченні дефініцій КСВ;
- 70-ті роки – розширення різноманітності дефініцій КСВ;
- 80-ті роки – зменшення числа дефініцій та початком зростання досліджень та поява альтернативних тем;
- 90-ті роки – збереження та розвиток концепції КСВ [3].

Термін «Корпоративна соціальна відповідальність» [7] у сучасних економічних умовах використовують для опису того, як підприємство впроваджує та реалізовує громадську відповідальність, тим самим виходячи за стандартні рамки економічних критеріїв оцінки власної господарської діяльності [10]. КСВ – це також відповідальність, яку несе менеджмент компанії за вплив їх

рішень на навколишнє середовище та суспільство. Більш повне визначення поняття «КСВ» наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Тлумачення поняття «корпоративна соціальна відповідальність»

ISO 26000 - «Керівництво із соціальної відповідальності»	це повна відповідальність компанії за вплив її рішень, а також дій на навколишнє середовище через прозору та етичну поведінку, що в першу чергу, сприяє сталому розвитку (здоров'ю, добробуту суспільства), по-друге, реагує на очікування зацікавлених сторін(стейкхолдерів); по-третє, відповідає законодавству та міжнародним нормам, а також інтегрована у основну діяльність компанії та відображається в її відносинах.
WBCSD - всесвітня рада підприємців зі сталого розвитку	це готовність підприємства в будь-який момент часу сприяти сталому економічному розвитку шляхом налагодження процесу взаємодії з стейкхолдерами (працівниками, місцевою громадою, суспільством, навколишнім середовищем) для якісного поліпшення якості життя.
Конфедерація роботодавців України	це власна добровільна ініціатива власника (топ-менеджменту) підприємства з розробки та впровадження соціально-спрямованих заходів (неприбуткових), мета яких якісно покращити зовнішнє середовище підприємства.
Європейська комісія, Зелена Книга	це загальна концепція щодо включення соціальних-екологічних аспектів в бізнес-операцій підприємства на власних добровільних умовах для взаємодії з стейкхолдерами (усіма зацікавленими сторонами). Також це відповідальність підприємства за його вплив на суспільство в цілому.

Джерело: складено за [7,5,8,24]

Зазвичай виділяють основні три напрями соціальної відповідальності підприємств:

- соціальний;
- екологічний;
- фінансовий.

Сучасні економічні реалії вимагають перегляду існуючої доктрини ведення бізнесу. Орієнтація лише на одну складову, а саме економічну втрачає соціальну значущість.

Базовими характеристиками КСВ підприємства є добровільність; інтегрованість (залученість) у бізнес-стратегію підприємства, комплексність та системність; користь для стейкхолдерів (всіх зацікавлених сторін:

співробітників, споживачів, партнерів, громади тощо. Соціальна відповідальність зазвичай не обмежується благодійністю [32].

В літературі виділяють два основних підходи до розуміння соціальної відповідальності підприємства:

1) підприємництво буде вважатися соціально-відповідальним, лише тоді, коли воно, не порушуючи законів державного регулювання, максимально збільшує власний прибуток, таким чином досягаючи запланованих та прогнозованих економічних цілей та показників;

2) підприємство підчас здійснення господарської діяльності в доповнення до суто економічної відповідальності має враховувати людські та соціальні фактори впливу бізнесу на стейкхолдерів (працівників, партнерів, споживачів) та вносити якісний позитивний внесок у рішення суспільних проблем . Таким чином, громадськість очікує від росту підприємства не лише зміни економічних результатів, але й досягнень соціальних цілей [29].

Відповідно до ISO 26000 основними базовими принципами КСВ підприємства визначаються :

- добровільність;
- залученість у довгострокові стратегії розвитку підприємства;
- відповідальність за результати господарської діяльності підприємства;
- дотримання правових (міжнародних) та етичних норм, які існують у суспільстві;
- орієнтація на потреби та очікування стейкхолдерів;
- прозорість ведення та висвітлення підприємницької діяльності;
- звітність;
- узгодженість із визначеними цілями сталого розвитку [9].

Підприємство дотримуючись вищеперерахованих принципів КСВ отримує наступні вигоди:

- постійне забезпечення суспільної репутації підприємства;

- стале зростання довіри населення до діяльності підприємства, його товарів (послуг);
- можливість формування власного та безпечного середовища для діяльності та активного розвитку підприємства шляхом впровадження власної корпоративної політики;
- відповідність стандартам та нормам загальної світової економічної спільноти [13, с. 50-52].

В загальному структура КСВ включає у себе такі елементи: соціальні програми, інструменти реалізації та соціальну звітність, у якій зазначаються принципи, показники та ризики, які формують собою стандартну модель корпоративної соціальної відповідальності (див. рис. 1.1.) [17].

Рис.1.1 Модель корпоративної соціальної відповідальності підприємства

Джерело: побудовано автором за даними [15].

КСВ визначається двома формами реалізації: добровільною, що виражається в обов'язку суб'єкта господарювання виконувати та реалізовувати приписи соціальних норм шляхом його правомірної поведінки та реакцією на нього, та примусову, що виражається в обов'язках порушника підпорядкуватися заходам суспільного і державного примусу.

Проаналізувавши світовий досвід були сформовані критерії, відповідність яким дозволяє визначати підприємство як соціально відповідального:

- виробництво та реалізація високоякісної продукції;
- добросовісна та вчасна сплата податків;
- благодійні і спонсорські проектів;
- виконання вимог всіх рівнів законодавства;
- реалізація корпоративних програм щодо розвитку. Мотивації та стимулювання працівників;
- захист екології [25, с. 130]

На разі підвищується значення етичних компонентів, значна увага приділяється до соціальних проблем у середині, та поза підприємством, що стає чинником ділового успіху. Концепція соціальної відповідальності швидко та широко розвивається на міжнародному рівні.

Відповідно до інтересів основних соціальних груп підприємства (стейкхолдерів) виділяють основні складові частини соціальної відповідальності: економічну, соціальну, екологічну.

Виділяють чотири основні підходи до концепції КСВ, що детально було розгляну у табл. 1.2. [38, с. 79-85].

Таблиця 1.2

Основні підходи корпоративної соціальної відповідальності

Економічний Підхід	Підприємство – це інструмент для створення багатства, а його соціальна діяльність спрямована на позитивного досягнення економічного результату. Прибічником підходу є американський економіст М. Фрідман, він вважає, що «існує одна і тільки одна соціальна відповідальність ділового світу – використати свої ресурси і займатися діяльністю, спрямованою на збільшення прибутків, при умові дотримання правил гри, тобто займатися відкритою і вільною конкуренцією, без обману і шахрайства».
Політичний підхід.	Підприємства в змозі впливати на суспільство, тому вони повинні відповідальна використовувати дану можливість. Під соціальною силою розуміють можливість впливати на результати суспільних процесів з метою вирішення проблем незалежно від рівня політичних інститутів.
Соціальний підхід	Підприємство зосереджує власну діяльність на плануванні соціальних вимог суспільства та шляхи їх вирішення, сприяючи посиленню своїх конкурентних позицій.
Етичний підхід	Головна особливість – це те, що в основі лежить ідея морального та етичного обов’язку підприємства перед суспільством.

Джерело: складено за [28]

У сучасній економічній літературі виділяють 2 основні моделі КСВ: модель США та модель Європи, основні характеристики та відмінності між двома моделями наведено в табл.1.3 [37, с. 243-245].

Таблиця 1.3

Моделі корпоративної соціальної відповідальності США та Європи

Аспект	**Характеристика**	
	Європа	**США**
Юридичний	Правила ведення бізнесу розроблені під законодавство	Середній рівень законодавчих правил поведінки корпорацій
Економічний	Законодавчо встановлені рамки поведінки підприємств (35-годинний робочий тиждень, правила виробництва, оплачувані понаднормові години)	Гідна винагорода та захист прав споживачів
Етична	Високий рівень державного соціального захисту, добросовісна сплата податків	Підтримка місцевих громад, співтовариств
Філантропія	Високе податкове навантаження, переносить відповідальність на державу за фінансування культури та мистецтва	Спонсорування культури, університетів, мистецтва

Джерело: складено за [22]

В Україні та країнах СНГ тотальний розвиток КСВ активно відбувається в останні 2-3 роки, тому актуальним буде провести порівняльний аналіз КСВ відповідальності в СНГ та Європі, що наведений в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Порівняльний аналіз КСВ в СНГ та Європі

Індикатор	**Характеристика**	
	СНГ	**Європа**
Стейкхолдери за рівнем важливості	Держава, власники, персонал, споживачі	Персонал, споживачі, товариство, акціонери
Стимули розвитку КСВ	Держава, місцева влада, саме підприємство	Саме підприємство, спільноти, держава
Роль неурядових та некомерційних організацій	Основні драйвери, які співпрацюють з бізнесом, тиснуть на підприємства	Поступово залучаються до співпраці
Звітність	Стандарти звітності добре адаптовані та широко застосовуються, звітність орієнтована на всіх стейкхолдерів	Знаходиться на початковому етапі, в основному орієнтована на акціонерів та державу

Джерело: складено за [10]

Таким чином, підсумовуючи вище викладену інформацію щодо поняття та концепцій соціальної корпоративної відповідальності підприємства, що знаходиться в основі соціально-відповідальних практик, орієнтує не лише на появу власної ініціативи в здійсненні соціальних програм, але й на стратегію реактивного типу, тобто здійснювати заходи у відповідь на виклики та запити зацікавлених груп (стейкхолдерів) або їх представників, де перше місце займає держава.

1.2. Методичні підходи до оцінювання корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством

Пріоритетним завданням є виділення основних цілей у веденні соціальної корпоративної відповідальної у веденні господарської діяльності підприємства, які формують окремі задачі та конкретизуються показниками, що допомагають оцінити ступінь досягнення поставленої мети та ступінь задоволення власних потреб та потреб стейкхолдерів. Потреба визначається рушійним фактором до здійснення конкретних дій, та є джерелом активності людей. Потреба зазвичай конкретизується у мотиві здійснення, тобто є внутрішнім переконання у необхідності діяти, але з урахуванням наявних зовнішніх стимулів. Точне формування мотивів, допомагає визначити основну мету і необхідні дії, які важливі для їх досягнення.

Отже, підхід до оцінки результативності КСВ підприємства за основними мотивами є слушним із тих факторів, що дає змогу зняти усі наявні протиріччя, що існують у галузі визначення сутності схожої діяльності. Тобто під КСВ підприємства розглядається соціальна відповідальність бізнесу з різних позицій [38]:

1. позиція власників бізнесу – мається на увазі, розвиток бізнесу, сплата податків, діяльність згідно з законодавством та стабільна виплата заробітної плати працівникам;

2. позиція співробітників – це соціальна політика підприємства, щодо відповідальність власників підприємства до колективу, який залучений для ведення діяльності;

3. позиція споживачів – це обов'язок виробляти та пропонувати на ринку лише якісні, нешкідливі для здоров’я товари, висвітлювати правдиву та коректну інформацію щодо них, встановлювати справедливі ціни на товари, запобігати стимулюванню шкідливих звичок у споживачів, тощо;

4. позиція ділового партнерства – це формування якісних відносин з партнерами на загальноприйнятих принципах добросовісного дотримання умов угод, принципів діяльності, а також фінансової відповідальності за умовами договорів та контрактів, тощо;

5. позиція жителів окремих територій та планети – це збереження навколишнього природного середовища, мінімізація споживання та сприяння відновленню використаних ресурсів, гармонія з природою, тощо.

Н. Е. Ткаченко пропонує досліджувати 2 основні групи мотивів щодо ведення корпоративної соціальної відповідальності підприємства:

1) мотиви КСВ з позицій власника бізнесу;

2) мотиви КСВ з позиції компанії [21].

Варто виділити декілька ключових мотивів органів управління та місцевого самоврядування, що також досить суттєво стимулюють підприємства до введення принципів та практик КСВ у власне господарювання.

Потреби держави, позичальників, кредиторів, споживачів покупців та громадськості досліджено у роботі Л. І. Швець. Такий підхід є не лише актуальним, але й раціональним для повного забезпечення «балансу інтересів» учасників корпоративної соціальної активності [40].

Таким чином, різницю у мотивації формує наявність різних цілей, а і відповідно, різних показників оцінки результативності досягнення поставлених цілей. Від виду цілей, формується окрема система оцінювання результтивності соціально-відповідальної діяльності підприємства (рис. 1.2).

Якщо підприємство має на меті провести оцінювання результативності соціальних витрат, то найраціональнішим методом буде обрання ресурсного підходу. Раціональним також є формування власної системи показників за всіма наявними напрямками реалізації КСВ. Первинним при обґрунтуванні саме методології оцінки є першочергове визначення мотивів та потреб кожної з наявних груп стейкхолдерів, по відношенню до яких вже були здійснені програми й проекти.

Рис.1.2. Методичний підхід щодо проведення оцінки результативності корпоративної соціальної діяльності підприємств

Джерело: складено автором за даними [10]

Такі показники, як ROI (return on investment), ROA (return on assets), EBITA (Earnings before interest, taxes, and amortization) – це, в першу чергу, показники обсягів реалізації інтересів власників, акціонерів та певним чином працівників підприємства. Вони демонструють взаємозалежність між фінансово-

економічними показниками господарської діяльності підприємства та проведення соціальних програм [12].

Таким чином, показники ступеня лояльності споживачів до продукції, пізнаваності та іміджу бренду, росту чи зниження ринкової частки, зміни динаміки прибутків від реалізації, міри результативності інформаційних та PR-кампаній, мотивів та причин здійснення покупок – це показники ступенів реалізації інтересів таких стейкхолдерів як власників, персоналу, покупців. Показники показують реальність отримання намічених економічних цілей підприємства (найбільший доходів), а також можливості реалізації стимулів та мотивів персоналу через зростання заробітної плати, – можливості реалізації потреб споживачів шляхом купівлі якісних товарів та наявності релевантної інформації щодо них.

За умови, що підприємство поставить за головну мету оцінку визначення ступеня конкурентоспроможності та його стійких позицій на ринку, варто використовувати рейтинговий метод. Але за даного методу необхідно сформувати групу експертів та проводити оцінювання узгодженості та схожості їх думок, при визначенні середнього балу оцінки результативності окремого часткового показника.

Виходячи з міжнародного досвіду, одним із методів оцінки рівня КСВ на підприємстві є використання фондових індексів в області КСВ та сталого розвитку – це FTSE4Good і Dow Jones Sustainability Index.

Підприємства включаються в вищенаведені індекси за трьома критеріями: результативність у сфері захисту навколишнього середовища, якість відносин з колективом та акціонерами та обов’язкове дотримання прав людини.

Для розрахунків індексів використовують як публічну та внутрішню інформацію про підприємство, та проводять анкетування серед зацікавлених сторін.

Популярним у практичному використанні являється методика оцінювання індексу соціальних інвестицій, SROI (social return on investment). Дана методика оцінки демонструє ступінь результативності (прибутковості або збитковості)

щодо вкладених інвестицій саме в соціальну сферу. Методика має: оптимізація соціальних витрат, шляхом об'єктивної оцінки, планування (прогнозування) та контролю реалізації. Використовуючи даний метод підприємство визначає неекономічний (екологічний, соціальний) вклад, який підприємство реалізує за допомогою проведення соціальних проектів. SROI використовується організацією будь-якого типу для цілей оцінки впливу на стейкхолдерів, вдосконалення діяльності та підвищення результативності інвестицій. В основі методу соціальної результативності інвестицій заходиться аналіз витрат та вигод (cost-benefit analysis). Таким чином SROI визначає цінність наданих благ та витрати, що були направленні на створення цих благ.

Існує два типи SROI:

1. Оціночний - розраховується «заднім числом», базується на показниках, які вже були отримані за звітний період.

2. Прогнозний - розраховує, яка соціально-економічна цінність може бути отримана, у випадку якщо підприємство буде виконувати розроблену програми соціального розвитку [12].

Основними перевагами від використання методу SROI є те, що усі залучені члени проекту можуть в будь-який момент роботи подивитися на власну діяльність під соціально-економічним напрямом. Даний метод є універсальним, простим та логічним, адже його результати інтерпретують, у звіти для внутрішнього використання та для зовнішніх цільових аудиторій, шляхом залучення ЗМІ та публікація нефінансових звітів (звіти з КСВ, сталого розвитку).

Отже, існує безліч методів оцінки корпоративної соціальної відповідальності. Загалом стандартний методичний підхід щодо проведення оцінки результативності має 5 етапів.

Підсумовуючи перший розділ можна зробити висновок, що корпоративна соціальна відповідальність - це готовність підприємства в будь-який момент часу сприяти сталому економічному розвитку шляхом налагодження процесу взаємодії з стейкхолдерами (працівниками, місцевою громадою, суспільством, навколишнім середовищем) для якісного поліпшення якості життя. Найбільш

популярним методом оцінки корпоративної соціальної відповідальності в Європі є SROI, яка демонструє ступінь результативності підприємства щодо вкладених інвестицій саме в соціальну сферу. Також існують методи оцінки з різних позицій, наприклад, з позиції компанії, власника бізнесу, акціонерів, споживачів.

РОЗДІЛ 2.
АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР»

2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР»

Компанія "Cygnet Agrocompany" є провідною агропромисловою групою України, яка приваблює іноземні інвестиції та здійснює диверсифіковану діяльність у ключових сегментах сільського господарства. Спеціалізація компанії охоплює вирощування стратегічно важливих культур, таких як кукурудза, соя, пшениця та цукровий буряк. Крім того, "Cygnet Agrocompany" активно розвиває молочне тваринництво, забезпечуючи виробництво високоякісної продукції. Цукровиробництво є ще одним важливим напрямком діяльності компанії, в якому застосовуються передові технології та практики для отримання цукру найвищого ґатунку [25].

Окрім основних видів діяльності, "Cygnet Agrocompany" пропонує комплексні послуги з зберігання зернових культур на власних елеваторних потужностях.

Заснована у 2012 році на базі колишнього радгоспу та цукрового заводу в Житомирській області, компанія "Cygnet Agrocompany" успадкувала значний земельний банк (24 тисячі гектарів) та виробничі потужності з переробки цукрових буряків. З моменту свого заснування компанія орієнтується на експортну реалізацію своєї продукції.

Основним видом діяльності ТОВ "Сігнет-Центр" є:

01.11 – Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Поза основним напрямом діяльності, компанія також включає такі види:

01.13 – Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів

01.19 – Вирощування інших однорічних і дворічних культур

01.41 – Розведення великої рогатої худоби молочних порід

01.43 – Розведення коней та інших тварин родини конячих [25].

Компанія охоплює такі ключові напрямки, як рослинництво, виробництво цукру, молочне тваринництво та надання елеваторних послуг.

Наразі компанія Cygnet співпрацює з відомими світовими виробниками сільськогосподарської техніки, серед яких Unia, Massey Ferguson, Kuhn, Agrisem, Agrex, Meprozet та Dominoni. Ці багаторічні партнерські відносини, що тривають понад десятиліття, базуються на взаємній довірі, розумінні та спільній орієнтації на досягнення цілей та результатів [9]. Для глибокого аналізу динаміки розвитку компанії важливо дослідити темпи зростання її ключових фінансових показників за декілька звітних періодів. У таблиці 2.1 представлена динаміка основних фінансових індикаторів компанії за 2021-2023 роки.

Таблиця 2.1.

Фінансові результати ТОВ "Сігнет-Центр" (тис.грн.)

Показники	2021	2022	2023	Відхилення,% 2021/2023
Чистий дохід від реалізації продукції	1 534 386	1 422 220	1 641 195	6,96
Собівартість реалізованої продукції	1 306 985	1 025 722	1 306 575	-0,03
Валовий прибуток	227 401	396 498	334 620	47,15
Прибуток від операційної діяльності	804 142	6 140	346 220	-56,95
Чистий прибуток	381 714	-271 871	192 686	-49,52

Джерело: розраховано автором за даними підприємства[31]

Аналіз фінансових показників підприємства за період з 2021 по 2023 роки виявляє суттєві флуктуації ключових параметрів, що зумовлене комплексом чинників, зокрема повномасштабним вторгненням у 2022 році.

У 2023 році бачимо суттєве підвищення чистого доходу від реалізації продукції на 6,96 %, у порівнянні з 2022 роком. Цей позитивний тренд потенційно пов'язаний із відновленням виробництва цукру, а також збільшенням обсягів реалізації сільськогосподарської продукції рослинництва та

тваринництва. Проте, слід зазначити, що у 2022 році чистий дохід, навпаки, зменшився на 112 166 тис. грн, або 8,6 %, порівняно з 2021 роком. Серед головних безпосередніх причин такого спаду - порушення посівної кампанії сільськогосподарських культур, ускладнення постачання ресурсів, блокування чорноморських портів та відповідні логістичні проблеми з експортом, інфляційне підвищення цін на виробничі ресурси, а також дефіцит показника ліквідності.

Собівартість реалізованої продукції у 2023 році зросла на 280 853 тис. грн, або 27,38%, порівняно з 2022 роком. Це може бути пов'язане із збільшенням обсягів виробництва та підвищенням цін на ресурси.

У той же час у 2022 році собівартість знизилася на 21,52% відносно 2021 року. Зростання собівартості у 2023 році випереджає збільшення чистого доходу, що призводить до зменшення валового прибутку на 17,22%, у порівнянні з 2022 роком. Варто відзначити, що у 2022 році валовий прибуток, навпаки, збільшився на 47,15% відносно 2021 року [31].

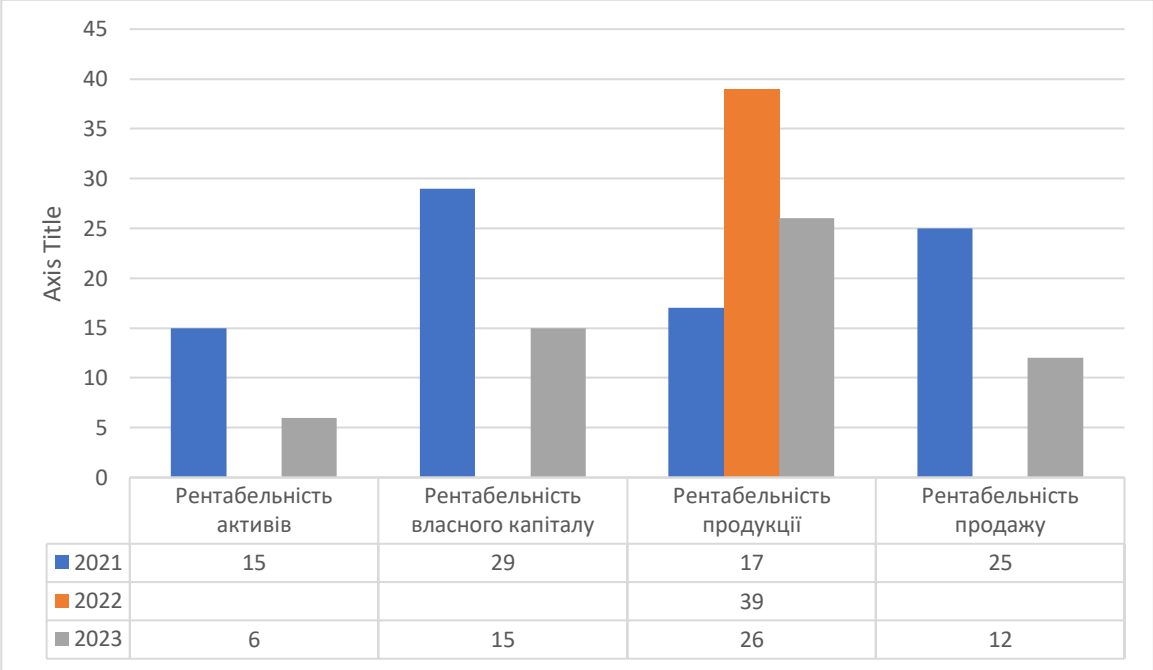
Фінансові показники діяльності демонструють значну динаміку.

Операційний прибуток у 2023 році суттєво зріс у порівнянні з попереднім роком, збільшившись на 5538,76% або 340 080 тисяч гривень. Аналіз чистого прибутку також виявляє значні коливання. Після отримання прибутку в розмірі 381 714 тисяч гривень у 2021 році, підприємство зазнало збитків у розмірі 271 871 тисяч гривень у 2022 році.

Проте, у 2023 році спостерігається покращення ситуації, оскільки чистий прибуток склав 192 686 тисяч гривень, що на 464 557 тисяч гривень більше, ніж у збитковий 2022 рік. Позитивну динаміку фінансових результатів у 2023 році можна пов'язати зі стабілізацією обстановки в умовах військового конфлікту та оптимізацією виробничих процесів.

Незважаючи на позитивні тенденції, високі темпи зростання собівартості продукції обмежують подальше збільшення валового та операційного прибутку компанії.

Для глибокого розуміння фінансового стану підприємства потрібно проаналізувати його рентабельність (рис. 2.1.). Рентабельність відображає наскільки ефективно використовується потенціал підприємства та можливість компанії генерувати прибуток від своєї діяльності.

	Рентабельність активів	Рентабельність власного капіталу	Рентабельність продукції	Рентабельність продажу
2021	15	29	17	25
2022			39	
2023	6	15	26	12

Рис. 2.1. Аналіз рентабельності ТОВ "Сігнет-Центр"

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності [31]

Аналіз рентабельності Товариства з обмеженою відповідальністю "Сігнет-Центр" за період з 2021 по 2023 роки виявив значні флуктуації показників фінансової ефективності. У 2021 році, до початку воєнних дій, підприємство демонструвало загалом задовільні показники рентабельності. Зокрема, рентабельність продукції становила 17%, що свідчило про ефективний контроль витрат на виробництво та високу маржинальність реалізації продукції. Рентабельність власного капіталу на рівні 29% перевищувала нормативне значення, що вказувало на задовільну віддачу на інвестований власний капітал.

Проте, у 2022 році підприємство зазнало суттєвих негативних наслідків воєнної агресії. Отримання чистого збитку у 2022 році призвело до отримання від'ємних значень таких показників, як рентабельність активів, рентабельність власного капіталу та рентабельність продажу, що вказувало на збитковість діяльності підприємства.

Водночас, рентабельність продукції залишалася високою на рівні 39%, що свідчило про збереження ефективності виробничого процесу в умовах воєнних дій. У 2023 році ситуація частково покращилася, і підприємство повернулося до прибутковості. Проте, рентабельність активів становила лише 6%, що значно нижче нормативного значення. Це свідчить про низьку ефективність використання активів підприємства для генерації прибутку в умовах повоєнного відновлення економіки. Рентабельність власного капіталу на рівні 15% також залишалася нижчою, ніж у 2021 році.

Незважаючи на деяке покращення ситуації в 2023 році, підприємству необхідно вжити додаткових заходів з метою оптимізації використання активів, підвищення рентабельності інвестицій та забезпечення стабільної норми прибутку від реалізації продукції в умовах воєнних дій.

Для більш детального аналізу варто розглянути динаміку доходу від експортної діяльності ТОВ "Сігнет-Центр" за останні роки, представлену на рисунку 2.2. Ця діаграма ілюструє частку доходів від зовнішньоекономічної діяльності у загальному обсязі виручки від реалізації продукції.

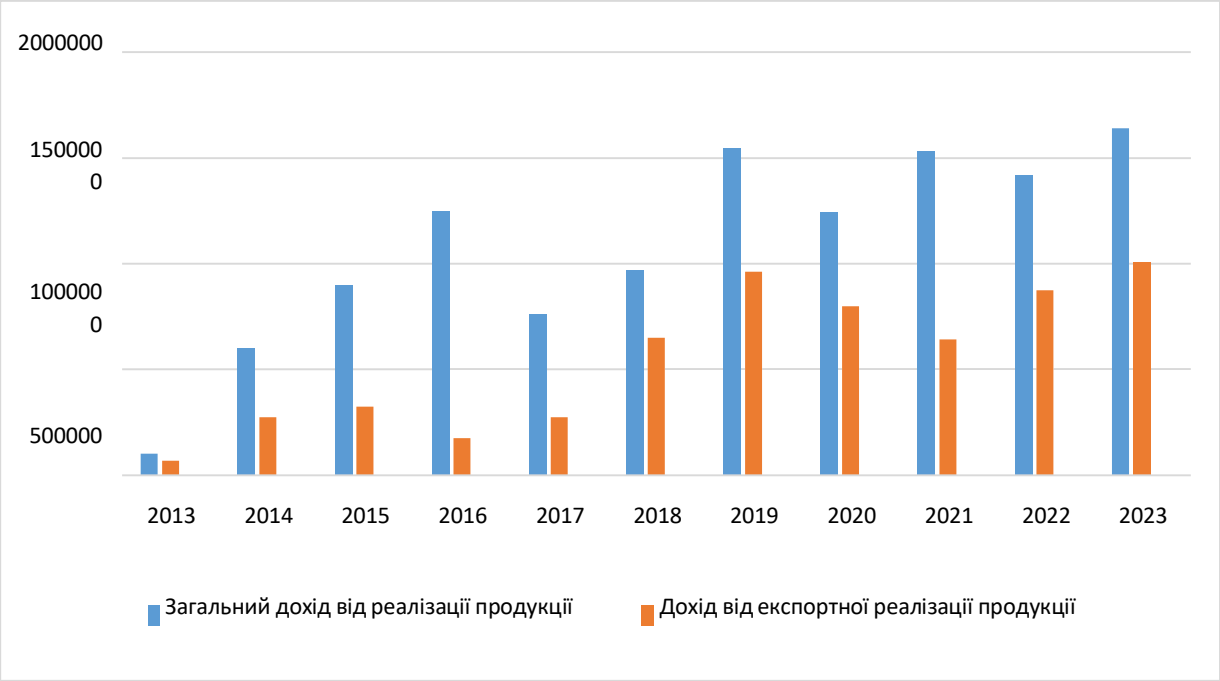

Рис. 2.2. Дохід ТОВ "Сігнет-Центр" за 2013-2023 рр. [31]

У 2013 році частка експортного доходу підприємства становила відносну незначну величину, що складала 65-70 мільйонів гривень при загальному обсязі виручки 100-150 мільйонів гривень. Проте, починаючи з 2013 року спостерігається стійка тенденція до суттєвого збільшення експортних поставок. У 2015 році експортний дохід підприємства сягнув значних 300-350 мільйонів гривень, що становило істотну частку загальної виручки в розмірі 900-950 мільйонів гривень.

Хоч у 2016 році експортний дохід злегка скоротився до 150-200 мільйонів гривень, загальна виручка підприємства зросла до 1-1,5 мільярда гривень. З подальшим розвитком компанії її залежність від експортних операцій посилилася. У 2017 році експортний дохід склав 250-300 мільйонів гривень при загальному обсязі виручки 750-800 мільйонів гривень.

Найвищий показник експортного доходу за весь період дослідження був зареєстрований у 2018 році і склав 650 мільйонів гривень.

Важливо проаналізувати ключових учасників агропромислового ринку України. Звісно, потужні аграрні компанії, такі як "Kernel", "МХП", "Нібулон" та інші лідери галузі, займають домінуюче становище на ринку завдяки значним ресурсам та експортному потенціалу, що відрізняє їх від більшості інших гравців.

Тому для об'єктивного оцінювання конкурентного середовища та визначення реальних ринкових викликів доцільно сконцентруватися на підприємствах, які мають подібні показники виручки та обсягів експорту (див. рис. 2.3).

Для детального розгляду було обрано компанії, які працюють в тих самих або суміжних сегментах агропромислового комплексу та здатні конкурувати з ТОВ "Сігнет-Центр" на внутрішньому та зовнішніх ринках.

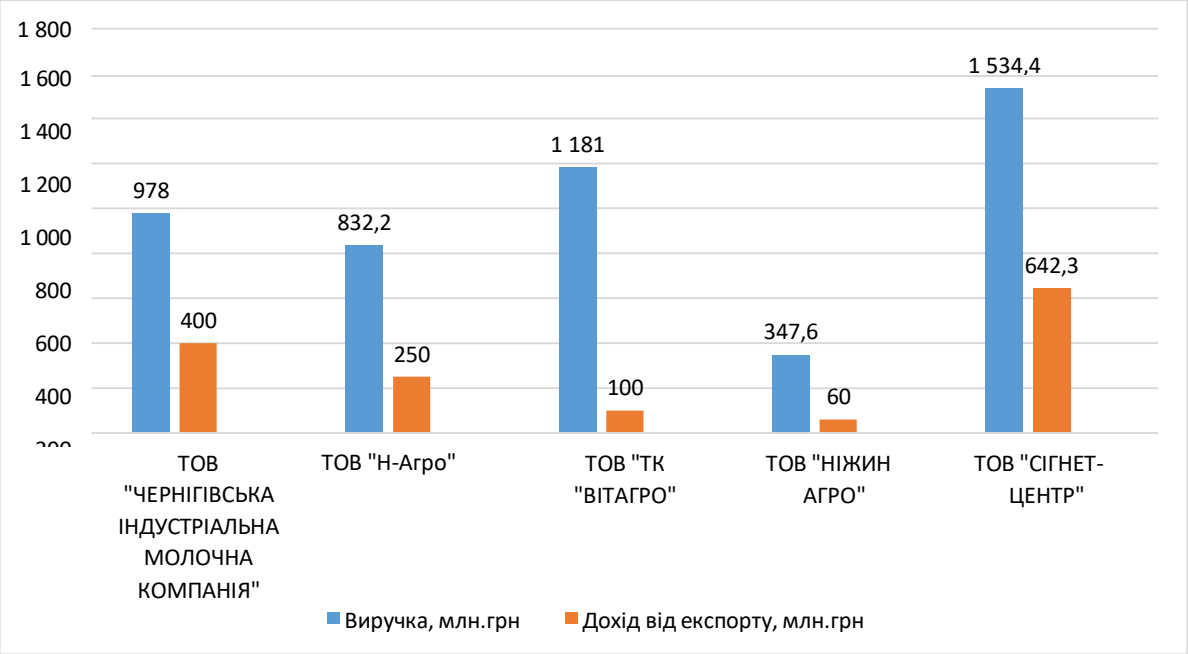

Рис. 2.3.Динаміка ключових гравців ринку аграрної продукції за 2023 р.

Джерело: за даними звітності підприємств

Товариство з обмеженою відповідальністю "Сігнет-Центр" випустило продукції на загальну суму 1 534,4 млн грн, з яких 642,3 млн грн (41,9% від загального обсягу) було спрямовано на експорт. Цей показник засвідчує значну орієнтацію компанії на зовнішні ринки та її конкурентні переваги на міжнародній арені.

2.2. Практики КСВ та експерт-оцінка розвитку корпоративної соціальної відповідальності підприємства

ТОВ «Сігнет-Центр» - це провідна агропромислова компанія, що дотримується європейських стандартів якості та має репутацію надійного партнера з високими соціальними стандартами. Компанія щорічно реінвестує значну частину прибутку у власний розвиток та розширення, що дозволяє їй залишатися конкурентоспроможною на міжнародному ринку та відповідати сучасним європейським вимогам [9].

Компанія «Сігнет-Центр» стабільно демонструє свою соціальну відповідальність, зосереджуючись на створенні високотехнологічних виробництв та розвитку сільськогосподарської сфери України. Компанія вважає корпоративну соціальну відповідальність одним з ключових принципів своєї діяльності.

Проекти компанії спрямовані на модернізацію українських сіл, покращення умов життя їхніх мешканців та створення нових робочих місць. «Сігнет-Центр» сприяє підвищенню якості життя населення та його добробуту, а також розвитку сільських територій та культурного потенціалу регіонів своєї присутності.

Проведемо дослідження місії, бачення та цінностей компанії:

1. Місія ТОВ «Сігнет-Центр»: «команда професіоналів, яка ефективно та дбайливо працює на землі, досягаючи високих результатів з використанням кращих світових практик» [9].

2. Бачення: «Ми — українська компанія, динамічна у своєму розвитку, і прагнемо до лідерства на європейських ринках. В основі нашого успіху – люди, ефективність, передові технології» [9].

3. Цінності:

- соціальна відповідальність;
- раціональність;
- технологічність;
- надійність;
- професіоналізм і розвиток;
- проактивність;
- командна робота.

ТОВ "Сігнет-Центр" як соціально відповідальний бізнес, розділяє принципи сталого розвитку. У своїй повсякденній діяльності сприяє досягненню таких цілей даної концепції (рис. 2.4.)

Рис.2.4. Цілі КСВ ТОВ "Сігнет-Центр" 2023 р.

Джерело: побудовано автором за даними звіту КСВ

Розглянемо детальніше кожну ціль сталого розвитку ТОВ «Сігнет-Центр»:

1. «НІ ГОЛОДУ». Cygnet робить свій внесок у вирішення проблеми голоду. Компанія вирощує зернові, зернобобові та олійні культури, виробляє цукор та молоко. В 2023 році цукровий завод компанії відновив свою роботу після річної перерви у зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україну. Протягом сезону він виробив 32,8 тис. т цукру, що є другим кращим показником виробництва за всю історію його діяльності. Завдяки тому, що продукція Cygnet реалізується як на внутрішньому, так на зовнішньому ринку, компанія сприяє вирішенню проблеми голоду не лише в Україні, а й у світі.

2. ЯКІСНА ОСВІТА. У 2023 році Cygnet виділяв кошти на покращення умов навчання, ремонт закладів освіти. Окрім цього, частина витрат була спрямована на закупівлю спортивного приладдя, україномовних книг тощо. Компанія оперативно реагувала на звернення та надавала допомогу відповідно до потреб закладів освіти в регіонах її діяльності. Всього спрямовано на освіту у 2023 році 547 000 грн., з них: 149 тис. грн. на покращення умов навчання та ремонт шкіл; 160 тис. грн. на спорт та активний відпочинок дітей; 63 тис. грн. – розвиток дітей; 175 тис. грн. – продукти харчування в заклади освіти. На рис. 2.5. розглянемо фінансування якісної освіти ТОВ «Сігнет-Центр» за 2021-2023 рр.

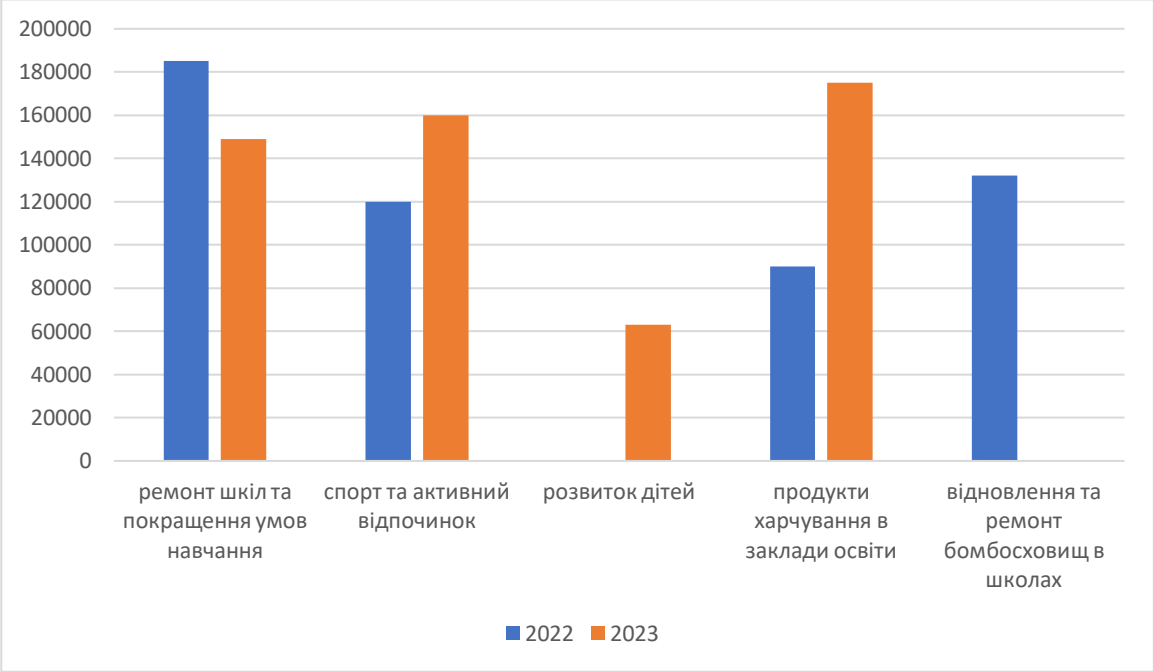

Рис. 2.5. Фінансова допомога на якісну освіту за 2022-2023 рр.

Джерело: за даними звіту КСВ.

У 2022 році Cygnet продовжив фокусувати увагу на покращенні фізичного середовища для навчання дітей. Окрім цього, у зв'язку з воєнним станом, виникла потреба облаштування укриттів у школах та дитячих садочках. Тому компанія виділила кошти на закупівлю матеріалів, необхідних для проведення ремонтів у бомбосховищах. Компанія взяла участь у проведенні ремонтів шкіл та дитячих садків у регіонах своєї присутності та забезпеченні школярів необхідним приладдям для якісного навчального процесу.

3. ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ. Забезпечення зайнятості населення та виплата гідної заробітної плати сприяє зростанню добробуту. Створюючи нові робочі місця, Cygnet робить крок до розбудови сучасного українського села.

В компанії виплачують гідну заробітну плату. Середня заробітна плата становила в 2022 році – 18,7 тис. грн./місяць; в 2023 році є значне зростання і становить – 21,5 тис. грн. (+ 21% порівнюючи з 2022 роком).

На рис. 2.6. відображено порівняння середньої заробітної плати працівників ТОВ «Сігнет-Центр» та середнє значення по Україні.

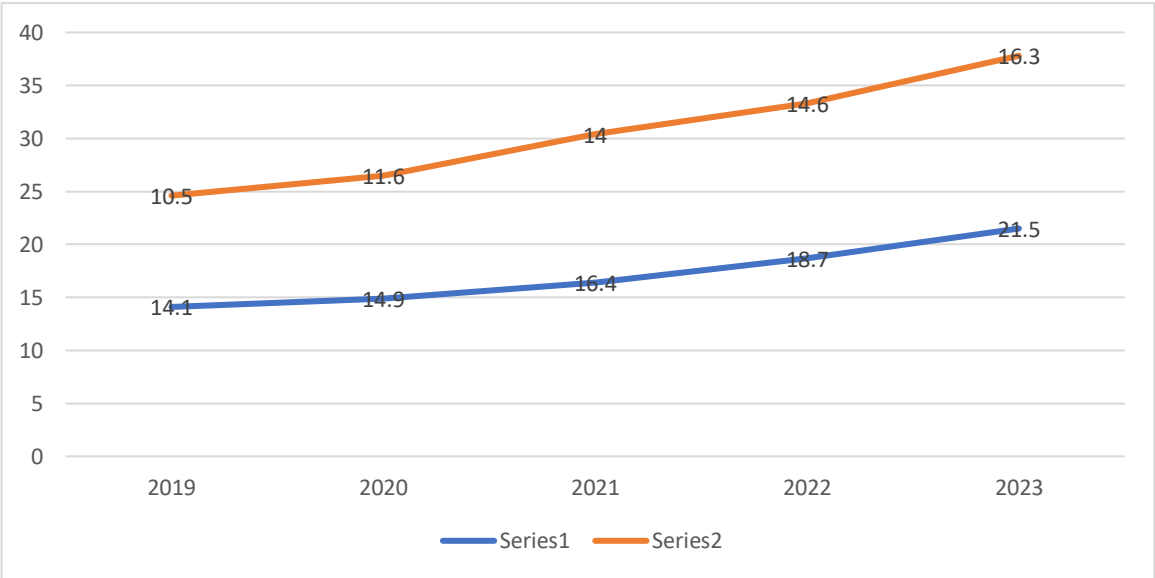

Рис. 2.6. Порівняння розміру середньомісячної заробітної плати ТОВ «Сігнет - Центр» з середнім показником по Україні

Ряд 1 – ТОВ «Сігнет-Центр»

Ряд 2 - по Україні.

Джерело: побудовано автором за даними звіту КСВ

Як бачимо з рис. 2.6. відбувається зростання заробітної плати і є конкурентоспроможною на ринку праці. ЗП на ТОВ «Сігнет-Центр» зросла на 52,48% у 2023 році в порівнянні з 2019 роком, що є позитивною тенденцією.

4. МИР ТА СПРАВЕДЛИВІСТЬ. У зв'язку з війною в Україні найбільш пріоритетним напрямком корпоративної соціальної відповідальності для ТОВ «Сігнет - Центр» стала допомога Збройним силам України. Даний пункт в звіті про КСВ з'явився в 2022 році, після нападу агресора на українські землі.

Витрати на підтримку ЗСУ становлять у 2022 році- 5,1 млн. грн.; у 2023 році – 4,2 млн.грн. 50 співробітників компанії були призвані до лав ЗСУ. 14,4 млн. грн. спрямовано на збереження середнього заробітку мобілізованим працівникам

5. ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ. Компанія Cygnet будує свої взаємини з партнерами на засадах високих стандартів ділової етики та поведінки. Вона глибоко переконана, що лише через розбудову міцних партнерських зв'язків зі всіма зацікавленими сторонами можна досягти синергетичного ефекту та сприяти позитивним змінам у суспільстві.

Рис. 2.7. Карта стейкхолдерів ТОВ «Сігнет-Центр»

Розглянемо групу стейкхолдерів та формат взаємодії з ними:

- Співробітники. Корпоративні заходи, соціальні мережі, електронна пошта, навчання, електронні системи для супроводу бізнес- процесів (M.Files, Power BI, Vkursi.pro);
- Власники земельних ділянок. Гаряча лінія, газета «Добрі сусіди», соціальні мережі, Viber- та Telegram-канал «Добрі сусіди», офіційний сайт;
- Галузеві бізнес-асоціації. Круглі столи, засідання, вебінари, семінари, публікації в засобах масової інформації;
- Власники/акціонери. Презентації, коворкінг, регулярна звітність, ділові зустрічі;
- Органи влади. Звітність, офіційне листування, консультації;
- Збройні сили України. Надання транспортних засобів, продуктів харчування, пального тощо.
- Місцеві громади. Газета «Добрі сусіди», програми соціального партнерства, офіційний сайт, контент у соцмережах.

- Постачальники/ клієнти. Тендерний майданчик, переговори, офіційний сайт, консультації, презентації, соціальні мережі.
- Медіа. Соціальні мережі, офіційний сайт, інтерв'ю за запитом

6. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І СПІЛЬНОТ. В рамках Угод про соціальне партнерство Cygnet інвестує у розвиток сільської інфраструктури та соціальні проєкти, покликані розбудовувати сучасне українське село. 2022 рік змістив пріоритети проєктів із корпоративної соціальної відповідальності із традиційних напрямків на підтримку Збройних сил України. Проте, навіть у воєнний час компанії вдалось реалізувати ряд завдань із розвитку регіонів діяльності компанії.

Попри те, що в Україні триває війна, компанія продовжує підтримувати соціальні проєкти в регіонах своєї діяльності. В 2023 році на цю потребу було виділено 5,1 млн гривень. Окрім цього, компанія стабільно підтримує Збройні сили України (рис. 2.8.).

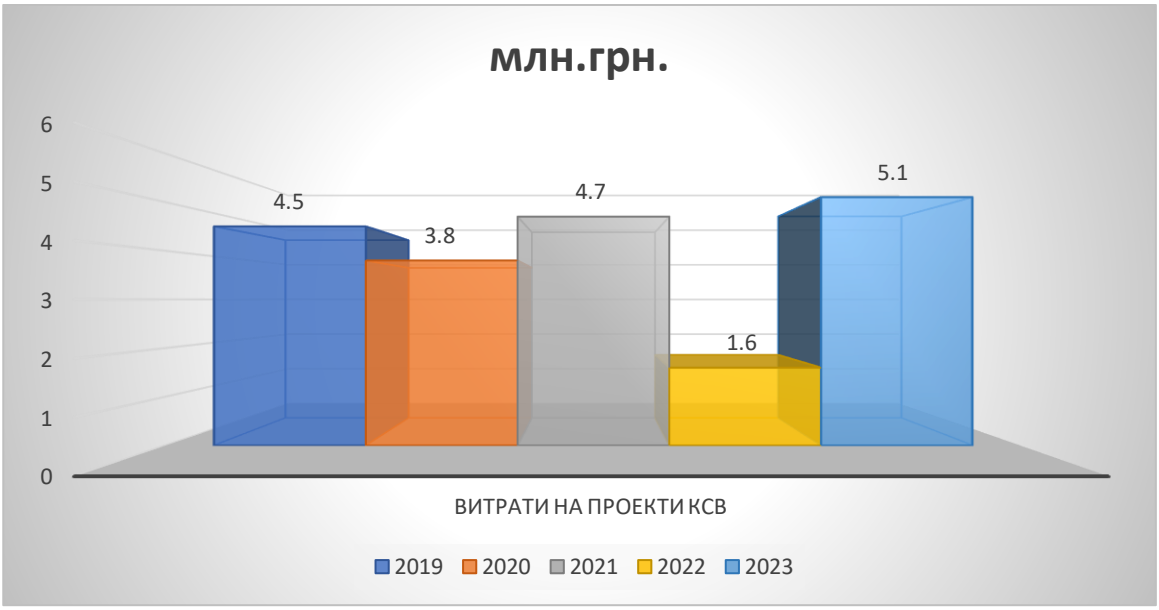

Рис. 2.8. Витрати на проекти КСВ ТОВ «Сігнет-Центр» [9]

Як бачимо з рис. 2.8. витрати на соціальні проекти в 2022 році зменшились на 65,96 % у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії. Але в 2023 році ситуація покращується і стабілізується відбувається зростання витрат на проекти КСВ на 218,75 %.

Свій внесок у сталий розвиток населених пунктів ТОВ «Сігнет-Центр» робить завдяки сумлінній сплаті податків. В 2021 році сплачено 117,4 млн. грн. податків; 2022 р. – 142,5 млн. грн.; 2023 р. – 138,8 млн. грн. (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2.

Динаміка сплати податків ТОВ «Сігнет-Центр»

Назва	2019	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2019/2023
Сплата податків, млн.грн.	142,2	115,3	117,4	142,5	138,8	-2,39

Джерело: розраховано автором за даними звітності КСВ

В 2022 році до державного бюджету було сплачено податків на суму 84,5 млн. грн., до місцевого бюджету – 58 млн. грн. В 2023 році до державного бюджету сплачено – 68 млн. грн., до місцевого бюджету – 70,8 млн.грн.

Ще необхідно відмітити ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ. ТОВ «Сігнет-Центр» дає приклад раціонального та відповідального споживання енергетичних ресурсів.

У 2021 - 2023 рр. компанія зосередилась на таких напрямках:

1. ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ ВОДИ. Застосування дронів для обробки культур від шкідників дозволяє зменшити витрати води у 15 разів. У 2021 році технологію обприскування з допомогою дронів було застосовано на 7% посівних площ. У 2022 компанія планує розширити площі застосування цієї технології.

2. ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНОЇ РОДЮЧОСТІ ГРУНТУ. Застосування біологічних препаратів (біодеструктори, біоінсектициди, біофунгіциди) сприяють відновленню біологічної рівноваги грунту. У 2021 році такі препарати були внесені на 7% посівних площ. Використання добрив з високим коефіцієнтом засвоєння діючих сполук дозволяє зменшити кількість речовини, що вноситься, тим самим зменшуючи негативний вплив на навколишнє середовище.

3. ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ ГАЗУ Компанія постійно працює над зменшенням витрат природного газу при виробництві цукру. У 2023 році витрати газу на 1т переробки буряка склали 27,35м3, що на 3% менше, ніж у 2021 році.

4. СКОРОЧЕННЯ ОБСЯГІВ ВІДХОДІВ. В головному офісі компанії ТОВ «Сігнет-Центр» відмовились від застосування одноразових пластикових пляшок. Розвиток електронного документообігу дозволяє з кожним роком зменшувати кількість використовуваного паперу При проведенні ремонтів сільськогосподарської техніки почали застосовувати біорозкладний папір замість ганчір'я, яке розкладається протягом десятків років і забруднює навколишнє середовище.

5. ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ В ГРОМАДІ. У 2021 ТОВ «Сігнет-Центр» разом із Андрушківською ОТГ започаткували проект, який носив пілотний характер, із сортування сміття. Компанія придбала та розмістила в с. Андрушки контейнери для сортування скла та пластику. Зібране сміття можна віддавати на переробку. У майбутньому планується встановлення контейнерів і в інших селах на території діяльності компанії.

Дослідження ТОВ "Сігнет-Центр" засвідчило, що компанія є значним гравцем в агропромисловому секторі України. Сфера діяльності підприємства охоплює виробництво ключових сільськогосподарських культур, молочне скотарство, цукрове виробництво та надання послуг з зберігання зерна. Аналіз фінансової діяльності за період з 2021 по 2023 рік виявив суттєві флуктуації ключових показників, спричинені повномасштабним військовим вторгненням у 2022 році. Зокрема, відзначено істотне зниження чистого прибутку та рентабельності вказаного року.

Зовнішньоекономічний аналіз демонструє активну присутність ТОВ "Сігнет-Центр" на міжнародних ринках з реалізації переважно кукурудзи. При цьому виявлено значну залежність компанії від експортних операцій, які забезпечували понад 60% загального доходу в 2021 та 2022 роках.

Підприємство має репутацію прозорої та надійної компанії, що дотримується принципів соціальної відповідальності. Це підтверджується лідируючими позиціями ТОВ "Сігнет-Центр" у рейтингу 25 найкращих програм корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

РОЗДІЛ 3.
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТОВ «СІГНЕТ-ЦЕНТР» НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

На підставі проведеного аналізу господарської діяльності та корпоративної соціальної відповідальності товариства з обмеженою відповідальністю «Сігнет-Центр», викладеного в попередньому розділі, можна зробити висновок про наявність позитивних результатів, проте не без певних недоліків.

Товариство має потенціал не лише утримання своїх позицій на ринку, а й подальшого розвитку, що сприятиме підвищенню його прибутковості, зміцненню конкурентних переваг та збільшення масштабів бази клієнтів.

Для досягнення головної цілі ТОВ «Сігнет-Центр» повинно забезпечити ефективну взаємодію як з зовнішнім середовищем, так і з внутрішньою структурою підприємства. Це передбачає необхідність активного розвитку сильних сторін та мінімізації впливу слабких ланок на загальну діяльність, а також подальшого вдосконалення як внутрішніх процесів, так і позиціонування на ринку. Корпоративна соціальна відповідальність ТОВ «Сігнет-Центр» безпосередньо залежить від успішного вирішення цих завдань.

При визначенні пріоритетного напряму слід враховувати первинну мету будь-якого бізнесу — отримання прибутку. Постійне використання стратегії «програш-програш» у соціальному спрямуванні може мати негативні наслідки на фінансові результати компанії в довгостроковій перспективі. Оптимальною стратегією є підхід «виграш-виграш», який дозволяє досягти запланованого прибутку, одночасно максимально покращуючи суспільний ефект від соціальної діяльності [25].

Альтернатива розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) визначається обраною стратегією компанії. Цілі можуть охоплювати як внутрішні програми для співробітників, так і зовнішні ініціативи, спрямовані на суспільство.

Програми КСВ можна класифікувати за типами: власні ініціативи бізнесу, партнерські проекти з місцевими громадами та державними установами, спільні проекти зі ЗМІ, професійними та громадськими організаціями [11].

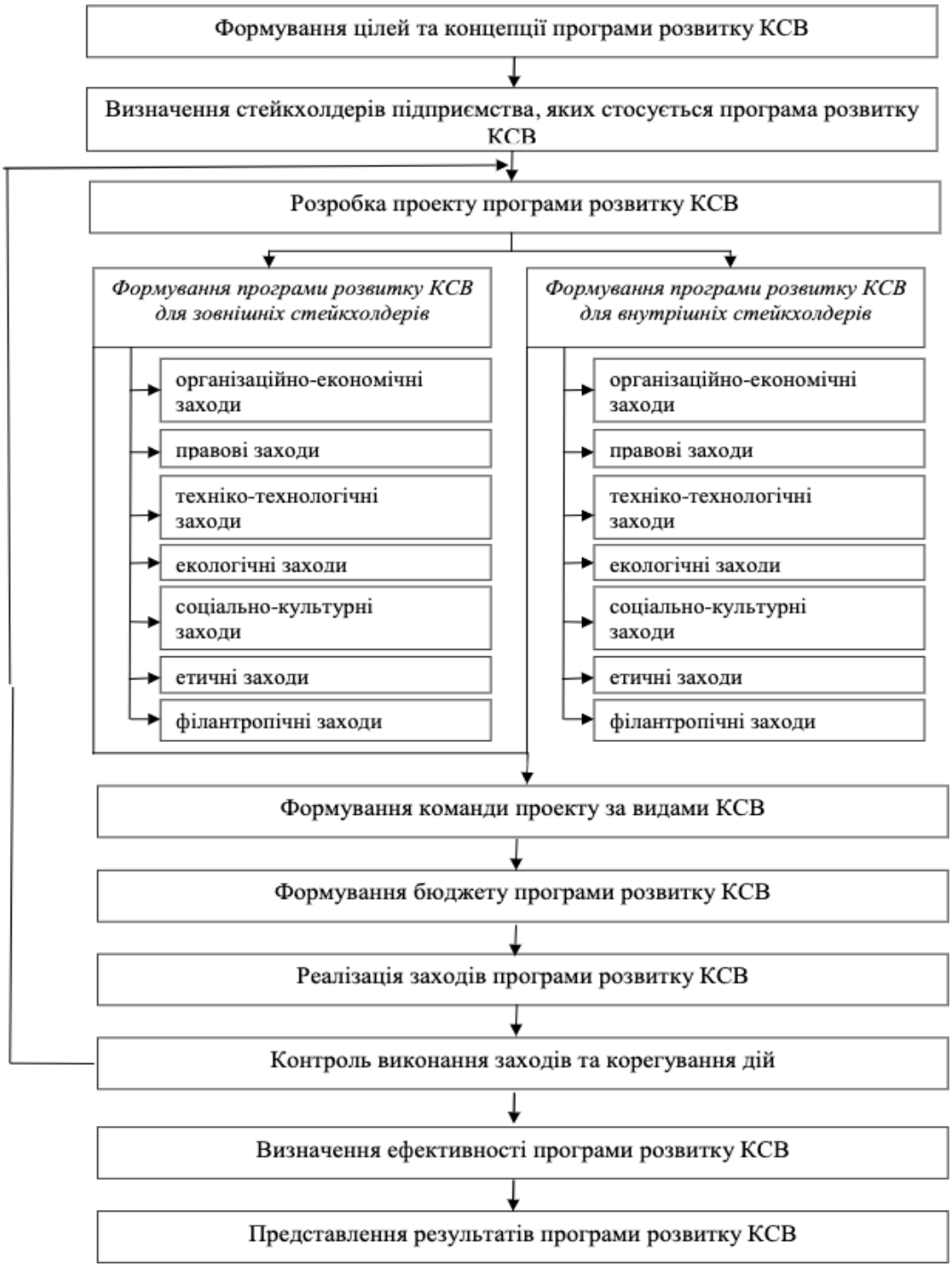

Рис. 3.1. Алгоритм виконання програми покращення КСВ підприємства

Джерело: за даними [27]

Важливо підкреслити, що для сучасних українських підприємств стратегічний аналіз є невід'ємною частиною оцінки ефективності їхньої діяльності. Одним з найефективніших методів такого аналізу є SWOT-аналіз, який допомагає ідентифікувати сильні та слабкі сторони компанії, а також можливі можливості та загрози.

SWOT-аналіз дозволяє підприємствам оцінити поточний стан їхньої корпоративної соціальної відповідальності, виявити потенційні ризики та загрози, а також визначити напрямки подальшого розвитку. В таблиці 3.1 наведено приклад SWOT-аналізу корпоративної соціальної відповідальності на прикладі ТОВ «Сігнет-Центр».

Таблиця 3.1.

SWOT-аналіз корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «Сігнет-Центр»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність проектів, що мають соціальне спрямування. 2. Значні можливості підприємства, виходячи з його обсягу та ролі у регіоні, наприклад, партнерство з громадськими організаціями, ЗМІ. 3. Мережевий характер підприємства надає можливість об'єднання у реалізації соціально відповідальної діяльності, обмін досвідом.	1.Епізодичній характер реалізації та оприлюднення соціальних проектів. 2. Фінансування соціальних програм винятково за рахунок коштів підприємства. 3. Відсутність інтеграції політики соціальної відповідальності у загальну стратегію підприємства. 4. Незначний рівень співпраці у напрямку соціальної відповідальності з аналогічними підприємствами країни
Можливості	Загрози
1. Усвідомлення двоїстого характеру соціальної відповідальності, суть якого у взаємовигідному співробітництві залучених сторін. 2. Створення нових та покращення існуючих взаємовідносин із організаціями регіону (бізнес-організаціями, громадськими організаціями, навчальними закладами тощо). 3. Введення в загальну стратегію діяльності підприємства політики соціальної відповідальності.	1. Відсутність планування та оцінки реалізації соціальних проектів та їх впливу призводить до формування хибного уявлення щодо реалізації зазначених проектів. 2. Фінансування соціальних проектів за рахунок підприємства може мати негативний вплив на рівень прибутковості підприємства.

Джерело: побудовано автором за даними [9;25]

Підприємство реалізує низку соціальних проектів, інформація про які доступна на його офіційному сайті. Проте, згідно з проведеним SWOT-аналізом, підприємство має як сильні, так і слабкі сторони, а також стикається з певними можливостями та загрозами.

Ключовим аспектом у цьому контексті є ретельне планування та оцінка програм соціальної відповідальності. Впровадження будь-якого соціального проекту тягне за собою як позитивні наслідки, так і потенційні витрати та ризики, які необхідно враховувати на стадії планування.

Крім того, для ефективного позиціювання підприємства як соціально відповідального його соціальна політика має бути інтегрована в загальну стратегію розвитку.

Для підвищення конкурентоспроможності компанії ТОВ «Сігнет-Центр» та посилення її соціальної відповідальності, необхідно зосередитися на наступних ключових аспектах:

1. Запровадження стратегічного підходу до корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Це передбачає інтеграцію принципів КСВ у загальну бізнес-стратегію компанії.

2. Використання не лише системного, а й управлінського підходу до КСВ. Це означає, що принципи КСВ повинні бути втілені як у процесах, так і в структурах управління компанії.

3. Формування комплексного та системного підходу до взаємодії зі стейкхолдерами. Компанія повинна враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін, включаючи працівників, споживачів, постачальників та громаду.

4. Розвиток та вдосконалення соціально відповідального інвестування. Це передбачає спрямування фінансових ресурсів на проекти, що сприяють соціальному та екологічному розвитку.

5. Створення міжкорпоративних та соціальних кластерів. Співпраця з іншими компаніями та громадськими організаціями дозволяє розширити вплив КСВ та досягти більшої ефективності.

6. Розвиток механізмів соціального партнерства. Взаємодія з урядовими органами, неурядовими організаціями та місцевими громадами сприяє вирішенню соціально значущих питань.

7. Інвестування у розвиток фахівців у сфері КСВ. Підвищення кваліфікації співробітників дозволяє компанії ефективно реалізувати програми КСВ.

ТОВ «Сігнет-Центр» має приділити значну увагу формуванню команди висококваліфікованих менеджерів на всіх рівнях управлінської структури. Попри традиційні програми підвищення кваліфікації, компанії слід розглянути інноваційний підхід – соціальні відпустки. Дані відпустки передбачають роботу невеликих груп працівників у стислі строки та можуть бути організовані як на регіональному, так і на національному рівні. За достатнього фінансування можливі й міжнародні соціальні відпустки.

Враховуючи чисельний штат співробітників ТОВ «Сігнет-Центр», компанія має змогу реалізувати такий формат розвитку. Соціальні відпустки є ефективним інструментом, оскільки сприяють обміну досвідом між кращими працівниками та впровадженню інноваційних ідей у діяльність компанії.

Для ефективної реалізації моделі КСВ у ТОВ «Сігнет-Центр» необхідно пройти послідовні етапи: підготовчо-організаційний, інформаційно-аналітичний, формування загальних цілей, розробка та впровадження спеціальних проектів та програм, контролінг, складання нефінансової звітності та розроблення стратегії соціальної відповідальності.

Хоча ТОВ «Сігнет-Центр» вже використовує більшість із цих етапів, нинішній економічний контекст вимагає повної їхньої реалізації. Систематизований процес управління корпоративною соціальною відповідальністю на високому рівні сприятиме досягненню значних позитивних результатів у діяльності компанії.

При цьому, активна взаємодія всіх структурних елементів ТОВ «Сігнет-Центр» зі стейкхолдерами забезпечить швидке досягнення синергетичного ефекту в межах визначеної стратегії.

Головними цілями розробки моделі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) для ТОВ «Сігнет-Центр» мають бути:

1. Регіональна присутність: Важливо, щоб усі зацікавлені сторони розуміли прихильність компанії до співпраці та розвитку у кожному регіоні своєї діяльності. ТОВ «Сігнет-Центр» зобов'язується дотримуватись однакових стандартів на всіх територіях присутності, включаючи активну участь у житті місцевих громад.

2. Впізнаваність як відповідального корпоративного громадянина: Зацікавлені сторони повинні чітко розуміти, що означає для ТОВ «Сігнет-Центр» бути відповідальним корпоративним громадянином, та бачити практичну реалізацію цієї концепції. Компанія вже демонструє дотримання цього принципу шляхом регулярного публікування нефінансових звітів.

3. Постійна модернізація та вдосконалення: ТОВ «Сігнет-Центр» прагне постійно підвищувати якість наданих послуг та створювати гідні умови праці для своїх працівників, що підтверджується її зусиллями у сфері діяльності.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Сігнет-Центр» застосовує критерії ESG (екологічної, соціальної та управлінської стабільності) у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Це означає, що компанія визнає важливість не лише фінансових показників, але й довгострокового впливу своєї діяльності на навколишнє середовище, суспільство та управління.

З огляду на це, ТОВ «Сігнет-Центр» може розглянути доцільність приєднання до «Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року», затвердженої Кабінетом Міністрів України 24 січня 2020 року [9].

Дана концепція спрямована на створення сприятливих умов для розвитку соціально відповідального бізнесу шляхом поліпшення законодавчої бази, фінансової підтримки та організаційного забезпечення. Вона може стати важливим інструментом для розвитку соціального партнерства та досягнення цілей сталого розвитку в Україні.

Соціальний кластер являє собою інтеграцію підприємств, компаній та організацій соціальної сфери на основі спільної стратегії розвитку, єдиних стандартів, норм та застосування інноваційних технологій. Компанія ТОВ «Сігнет-Центр» має потенціал для формування освітніх, медичних та інших типів кластерів.

У 2018 році ТОВ «Сігнет-Центр» успішно пройшла сертифікацію системи екологічного менеджменту відповідно до міжнародного стандарту ISO 14001:2004. Це дозволило розробити єдині стандарти в галузі охорони навколишнього середовища, ідентифікувати екологічні проблеми та ризики, а також створити ефективну систему управління.

Важливим аспектом корпоративної соціальної відповідальності є дотримання Стандарту ISO 26000. Наразі на сайті ТОВ «Сігнет-Центр» та в її нефінансових звітах відсутня інформація про впровадження цього стандарту. Ми рекомендуємо компанії пройти відповідну сертифікацію, що дозволить їй значно підвищити свою конкурентоспроможність на ринку[9; 22].

Міжнародний стандарт ISO 26000 містить рекомендації для всіх видів підприємств та організацій незалежно від їх розміру чи місцезнаходження.

Стандарт охоплює такі аспекти:

1. Визначення та поняття: Стандарт визначає ключові концепції, терміни та визначення, що стосуються корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).

2. Контекст: Він описує існуючі умови, сучасні тенденції та характеристики КСВ.

3. Принципи та практики: Стандарт викладає актуальні принципи та практики, які застосовуються в сфері КСВ.

4. Ключові теми та виклики: Він розглядає основні теми та існуючі проблеми у сфері КСВ.

5. Інтеграція: Стандарт надає керівництво щодо інтеграції та поширення принципів соціальної відповідальності в рамках організації, а також її впливу на зовнішнє середовище за допомогою власної політики та практик.

6. Зацікавлені сторони: Він пропонує методи швидкої та ефективної ідентифікації зацікавлених сторін та встановлення якісного діалогу з ними.

7. Прозорість: Стандарт підкреслює важливість обміну інформацією щодо зобов'язань, результатів та іншої релевантної інформації в галузі КСВ.

Тобто, відповідно до стандарту ISO 26000 корпоративна соціальна відповідальність будь-якої компанії має обов’язково включити такі компоненти, як першочерговий захист прав людини, охорона навколишнього природного середовища, забезпечення безпеки праці, прав споживачів та розвиток місцевих общин, а також активне організаційне управління та розвиток етики бізнесу [29].

Отже, підсумовуючи вище викладений матеріал, можна зробити висновок, що ТОВ «Сігнет-Центр» має досить високий рівень ведення та реалізації корпоративної соціальної відповідальності. Але компанії варто приділити більшу увагу щодо формування системного управління корпоративною відповідальність та створення стратегічного підходу. Варто розширити соціальне партнерство в розрізі співпраці з державою та взяти участь у «Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року». Створення міжкорпоративних та соціальних кластерів забезпечить ТОВ «Сігнет-Центр» якісне ведення КСВ та підвищить конкурентоспроможність. Також необхідно пройти сертифікацію відповідно до Стандарту ISO 26000, що дозволить забезпечити значно вищий рівень конкурентоспроможності та зайняти лідируючі позицію у рейтингах КСВ.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній (дипломній) роботі на основі проведених наукових досліджень було здійснено теоретичне обґрунтування, а також практичне вирішення поставленої проблеми щодо корпоративної соціальної відповідальності як складової ефективного управління підприємством. Отримані практичні результати науково, теоретичного, а також практичного дослідження дають можливість зробити наступні висновки:

1. Досліджено сутнісну характеристику поняття «корпоративна соціальна відповідальність», в процесі дослідження було розглянуто досить велику кількість тлумачення даного поняття, що дало можливість дійти до висновку, що корпоративна соціальна відповідальність – це власна ініціатива підприємства розробляти та впроваджувати соціальні заходи (неприбуткові) з метою задоволення потреб заінтересованих сторін. Було визначено три основні напрями КСВ: соціальний, екологічний, фінансовий. Досліджено модель КСВ, та проведено порівняння моделей КСВ США, Європи та країн СНГ. Визначено, що основними принципами КСВ підприємства є добровільність, залученість у довгострокові стратегії розвитку підприємства, відповідальність за результати господарської діяльності підприємства, дотримання правових (міжнародних) та етичних норм, які існують у суспільстві, орієнтація на потреби та очікування стейкхолдерів, прозорість ведення та висвітлення підприємницької діяльності, звітність, узгодженість із визначеними цілями сталого розвитку.

2. Досліджено основні методичні підходи до оцінювання впливу корпоративної соціальної відповідальності на ефективність діяльності підприєммтва. Визначено, що велика кількість методів оцінки КСВ. Найбільш популярним методом в Європі є SROI, яка демонструє ступінь результативності підприємства щодо вкладених інвестицій саме в соціальну сферу. Також існують методи оцінки з різних позицій, наприклад, з позиції компанії, власника бізнесу, акціонерів, споживачів.

3. Проаналізовано впроваджені практики КСВ та надано експерт-оцінку розвитку корпоративної соціальної відповідальності аграрного підприєммства ТОВ «Сігнет-Центр». Місія - «Ми - команда професіоналів, яка ефективно та дбайливо працює на землі, досягаючи високих результатів з використанням кращих світових практик». Бачення – «Ми — українська компанія, динамічна у своєму розвитку, і прагнемо до лідерства на європейських ринках. В основі нашого успіху — люди, ефективність, передові технології». Цінності – відповідальність, професіоналізм, згуртованість, відкритість, прагнення вдосконалюватися.

На основі результатів проведеного аналізу варто сказати, що ТОВ «Сігнет-Центр» позитивну динаміку у фінансово-економічних показниках. Компанія має нефінансовий звіт, який було оцінено шляхом експертних оцінок на 0,715 балів (наближається до 1), що свідчить про те, що компанії широко розкриває інформацію КСВ.

Проведено аналіз соціальних інвестицій, та визначено, що найбільше коштів виділяється на охорону довкілля та сплату екологічного податку, це свідчить про те що компанія є екологічно-орієнтована.

4. Зроблено висновок, що витрати на КСВ мають позитивний вплив на валовий прибуток підприємства. Так як корпоративна відповідальність має маркетинговий ефект, а значить привертає увагу користувачів до компанії ТОВ «Сігнет-Центр» спряючи підвищенню показника валового прибутку. Найбільш значущими факторами було визначено витрати на військову допомогу ЗСУ, сплату екологічного податку та навколишнє середовище та соціальне партнерство.

5. Досліджено шляхи покращення конкурентоспроможності підприємства шляхом підвищення рівня якості корпоративної соціальної відповідальності. Визначено, що ТОВ «Сігнет-Центр» має високий рівень ведення та реалізації КСВ. Але компанії варто приділити більшу увагу щодо формування системного управління корпоративною відповідальність та створення стратегічного підходу.

Необхідно розширити соціальне партнерство в розрізі співпраці з державою та взяти участь у «Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року». Також необхідно пройти сертифікацію відповідно до Стандарту ISO 26000, що дозволить забезпечити значно вищий рівень конкурентоспроможності та зайняти лідируючі позицію у рейтингах КСВ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андріяш В., Верба С. Теоретичні підходи до сутності «корпоративна соціальна відповідальність». Наукові праці МАУП. Політичні науки та публічне управління. 2023. Випуск 2 (68). С. 1-5.

2. Антощенкова В. В. Історико-теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності / Антощенкова В. В., Дейнега М. В. Вчені записки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2023. Вип. 30. С. 6–14.

3. Беззубко Л., Положенцев Д., Акопов С. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу: сучасні форми і особливості. Наукові інновації та передові технології. 2024. 3(31). 715-726.

4. Будько О.В., Галатов Б.М. Особливості нормативно-правового регулювання корпоративної соціальної відповідальності підприємств. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2020. № 17. С. 100–104. DOI: https://doi.org/10.32841/2413-2675/2020-43-15.

5. Букреєва Д. С. Соціальна відповідальність бізнесу як основа забезпечення ділової активності підприємств: євроінтеграційний аспект. Економіка та суспільство. 2022. № 38. URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1316/1271.

6. Гриненко А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: теоретико-методологічний аспект оцінювання соціальної діяльності. Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. Спец. вип. Праця в XXI столітті: новітні тенденції, соціальний вимір, інноваційний розвиток: у 2 т. Т. 2. Київ : КНЕУ, 2012. С. 58–68.

7. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу : навч. посібник. Київ: ДУТ, 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/2139/view/2168

8. Денисенко Л., Заєць Т. Вплив корпоративної соціальної відповідальності на корпоративне управління. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2012. № 5. Том 1. С. 134-136.

9. Звітність КСВ ТОВ "Сігнет-Центр" URL: https://cygnet.ua/ua/about/corporate-responsibility/

10. Звонар В.П., Дяконенко О.І., Сова О.Ю. Закономірності формування соціального капіталу в Україні: теоретичні засади і міжнародний контекст. Демографія та соціальна економіка. 2022. № 3(49). С. 102–122. DOI: https://doi.org/ 10.15407/dse2022.03.102

11. Іршак О., Коломієць О., Черепанин А. Види корпоративної соціальної відповідальності в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3379/3306.

12. Карпенко О.О., Мандзюк Н.К. Соціальна відповідальність як чинник економічного розвитку вітчизняних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/ ?op=1&z=6219

13. Коваль О. Корпоративна соціальна відповідальність під час війни та в повоєнному відновленні. Національний інститут стратегічних досліджень. 2024. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/korporatyvna-sotsialna-vidpovidalnist-pid-chas-viyny-ta-v.

14. Колот А. М., Грішнова О. А. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : монографія / ред. д-р екон. наук, проф. А.М. Колот. Київ : КНЕУ, 2012. 501 с.

15. Константиновський Л.Л. Зімни корпоративної соціальної відповідальності підприємств сфери ритейлу на початку російського вторгнення в Україну 2022 року / Л.Л. Константиновський // The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : монографія. 2022. С. 151–159.

16. Король С. Я. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 416 с.

17. Краузе О.І., Юрик Н.Є. Соціальна відповідальність суб'єктів ринку праці. Публічне адміністрування та національна безпека. 2023. № 4. DOI: https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-4-8859

18. Khrystenko O., Zhartovska V. Соціальна відповідальність в управлінні персоналом підприємства: реалії часу. Науковий журнал Економіка і регіони. 2019. Том 4(75). С. 113-120.

19. Лопащук, І. А., Лопащук, В. О., & Русінко, А. І. (2024). Соціальна відповідальність бізнесу: сутнісно-теоретичні та програмні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (14). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-14-04-04.

20. Матвійчук Л., Ткач К. Генеза концепцій корпоративної соціальної відповідальності. Вісник Мукачівського державного університету. 2016. Випуск 6. С. 332-337.

21. Мединська Т.І. Корпоративна соціальна відповідальність: актуальність у світі та особливості впровадження в Україні. European Science: monograph. 2023. С. 38–52. DOI: https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-16-04-001

22. Оваденко В. Теоретичні засади формування корпоративної соціальної відповідальності в агробізнесі. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Том 9. № 3. С. 275 – 281.

23. Огінок С., Когут А. Вплив соціального менеджменту на міжнародний бізнес. Економіка та суспільство. 2023. № 55. URL: https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/ journal/article/view/2841

24. Огінок С.В., Федунь М.В., Бондаренко Ю.Г. Соціальна відповідальність прибуткових організацій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. № 45. С. 58–62. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/ 2022-45-10.

25. Офіційний сайт ТОВ "Сігнет-Центр". URL: https://cygnet.ua/ua/

26. Офіційна інформація ТОВ "Сігнет-Центр". URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/38180739/

27. Серікова О.М. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни в Україні: національний і глобальний виміри. БізнесІнформ, № 6. 2022. С. 94-100.

28. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. URL: http://www.un.org.ua/files/Concept_Paper.pdf

29. Станасюк Н., Фей М. Ключові характеристики корпоративної соціальної відповідальності та особливості її розвитку в Китаї. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-60

30. Супрун Н. А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку. Економічна прак-тика. 2013. № 4. С. 61– 74.

31. Фінансова звітність ТОВ "Сігнет-Центр". URL: https://cygnet.ua/ua/about/finance-reports/

32. Червінська, Л., Червінська, Т., Каліна, І., Коваль, М., Шуляр, Н., & Чернишов, О. Соціальна відповідаль-ність бізнесу в умовах війни. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2023. 6(53), 405–416. DOI https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4187.

33. Що таке корпоративна соціальна відповідальність та навіщо вона бізнесу? URL: https://hub.kyivstar.ua/articles/shho-take-korporaty vna-soczialna-vidpovidalnist-ta-navishho-vona-biznesu

34. Carrera L. Corporate social responsibility. A strategy for social and territorial sustainability. International Journal of Corporate Social Responsibility. 2022. No. 7. DOI: https://doi.org/10.1186/s40991-022-00074-0

35. Corporate Social Responsibility : Your 2024 Overview and Guide. April 12, 2024. URL: https://www.groundswell.io/blog/corporate-social-responsibility-guide#see-csr.

36. Glasgow J. Corporate Social Responsibility in 2024. May 10, 2024. URL : https://philanthropia.io/blog/csr-explained

37. Zaman, R., Jain, T., Samara, G., & Jamali, D. (2022). Corporate Governance Meets Corporate Social Responsibility: Mapping the Interface. Business & Society, 61(3), 690–752.

38. Pokynchereda, V., Bondarenko, V., Pravdiuk, N., Ivanchenkova, L., & Sokoliuk, I. Corporate social responsibility in Ukraine under martial law: accounting aspects. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 2023. 45(4), 427–437. DOI : https://doi.org/10.15544/mts.2023.42